

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

14. De Consanguinitate & affinitate

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

TITULUS XIII.

De eo, qui cognovit consanguineam uxoris suæ seu Sponsæ.

TITULUS XIV.

De Consanguinitate & affinitate.

NOTA.

Conjunguntur duo hi tituli, eo quòd posterior prioris materiam totam exhauriat cùm enim in posteriori agatur de affinitate in tota sua latitudine sumpta, ad- cõque de orta tam ex copulâ licitâ, quàm illicita, age- tur pariter de ea, quam contrahit cognoscens con- sanguineam uxoris suæ,

§. I.

De Consanguinitate.

Q. I. *Quid sit consanguinitas? Resp.* Juxta com- munem, est vinculum seu conjunctio per- sonarum ab eodem stipite propinquo per carna- lem propagationem descendentium. Dicitur *ab eodem stipite propinquo*, ne omnes homines utpo- te ab Adamo descendentes fiut consanguinei. Dicitur *per carnalem propagationem*, non adden- do: *ordinariam*, cum inter Christum & B. V. ve- ra fuerit consanguinitas, non tamen propagatio carnalis ordinaria. Neque etiam addendo: *vel quarum* (scil. personarum) *una ab alia descendit*, quia non definimus illam consanguinitatem, quæ inter proto-parentem Adamum fuit ejúsque fi- lios, sed prout hodie in usu est.

Q. 1.

Q. 2. Quid sit arbor consanguinitatis, linea, gradus; Resp. 1. Arbor consanguinitatis in latitudine sua sumpta, est collectio personarum de uno sanguine propinquo participans distincta per stipitem, lineas & gradus; & rei nihil aliud est, quàm omnes personarum consanguinearum collectivè sumptarum.

Resp. 2. Stipes est illa persona, à qua descendunt reliquæ, de quarum cognatione quæritur, quâ coincidunt & conveniunt proximè.

Resp. 3. Linea est series personarum seriatim junctarum ab eodem stipite descendunt, & diversos continens gradus. Dividitur in rectam & obliquam, seu transversam, transversam in lateralem. Recta iterum est vel ascendens & continet personas, quibus originem nobis debemus, quales sunt pater, avus, proavus. Vel descendens. & continet personas à nobis genitas, ut est filius, nepos, pronepos &c. Obliqua dicitur, quæ complectitur personas, quarum una alteram non genuit, & tamen, ab eadem stirpe & sanguine sunt propagatæ; tales sunt Frater, Soror, eorumque liberi. Hæc dividitur in æqualem, quæ continet personas æquales à communi stipite distantes, uti duo fratres sunt; & in inæqualem, quæ continet personas, quarum una est remotior à communi stipite quàm altera; uti frater & fratris filius.

Resp. 4. Gradus est distantia unius personæ à altera, quâ cognoscitur, quanta sit inter se illarum propinquitas.

Q. 3. *Qua sint regula pro cognoscendis & computandis gradibus consanguinitatis?* Resp. Prima tam iure Canon. quam Civili pro linea recta, ascendentium & descendentium, recepta est hæc: *Tot sunt gradus, quot sunt personæ, una demptâ.* five ut alii: *Tot sunt gradus, quot sunt generationes usque ad illam personam, de cujus cognatione queritur.* Exemplis res fiet clarior; sic volo scire, quoto gradu ego distem ab Abavo meo, vel volo scire quoto gradu meus pronepos distet ab Avo meo:

Sit *primum Exemplum.*

Abavus.
Proavus.
Avus.
Pater meus.
Ego.

Secundum Exemplum.

Avus meus.
Pater meus.
Ego.
Filius meus.
Nepos.
Pronepos.

dematur jam una persona, & remanebunt quatuor in *primo exemplo*, ut proin ab abavo meo distem. 4. gradibus. In *secundo* prostant 6. personæ, unâ demptâ 5. remanebunt; ergo pronepos meus à meo Avo distat 5. gradibus, quia tot sunt gradus, quot personæ unâ demptâ.

Resp. 2. *Regula secunda* pro linea collateralia aquali, desumpta ex c. 2. & 4. caus. 35. q. 5. est talis: *quoto gradu distat uterque à communi stipite, eodem gradu distant inter se.* Sic quia duo fratres uno solùm gradu distant à communi stipite in linea recta, ideo illi uno tantùm gradu di-

distant inter se in linea transversa; quia filia
 ræ meæ sive filia sororis Patris mei & ego à com-
 muni stipite nostro, avo scil. distamus duobus
 gradibus, etiam inter nos duobus distamus; ego
 nepos meus & neptis patruelis mei à communi
 stipite, avo suo, distant 4to gradu, 4. etiam pa-
 tribus inter se distabunt. *Exempla sunt sepp.*

Pater.

Frater unus. Frater alter.

Aliud exemplum.

Avus.

Pater meus. Amita, sive soror
 Patris.

Ego Filia ejus.

Tertium exemplum.

Avus.

Pater. Patruus.

Ego. Patruelis.

Filius meus. Filius ejus.

Nepos meus. Neptis ejus.

*Resp. 3. Regula tertia, quæ locum habet in
 linea collateralis inæquali, desumpta est ex
 h. t. & est ista: quoto gradu distat remotior
 communi stipite, eodem gradu distant inter se
 scire volo, quo gradu neptis fratris mei
 à me, videre debeo, quoto gradu distet à
 te, in quo ego & frater convenimus & invenimus
 quòd 3. gradibus distet. Vel volo scire, quo
 gradu ego distem à promatertera mea sive pro-
 via meæ sorore, inquirendus est mihi stipite*

in quo proavia mea ejusque foror conveniunt, qui est abavus; unde à me incipiendo & ascendendo tanquam à remotiore usque ad stipitem gradus quatuor reperiam: videri utrumque potest in subjectis figuris:

Pater.	Abavus.
Ego. Frater meus.	Proavia. Promatertera.
Filius ejus.	Avia.
Neptis ejus.	Mater.
	Ego.

Hæc est computatio graduum Juris Canonici, servanda quoad matrimonia fidelium: quoad successiones hæreditarias tam in foro Ecclesiastico, quàm Civili servatur computatio Juris Civilis, juxta quod tantum unica regula quoad lineam rectam & obliquam observatur, quæ est sequens: *Tot gradibus distant duo consanguinei inter se, quot inter ipsos intercedunt generationes; vel quod idem est: Tot distant inter se gradibus, quot sunt personæ dempto stipite.*

Q. 4. *Consanguinitas intra quos gradus secundum JUS ECCLESIASTICUM dirimat matrimonium?* Resp. In linea collaterali usque ad quartum gradum inclusivè; sive ex generatione licitâ sive illicita oriatur. c. 8. h. t. quo fuit correctum jus antiquum extendens impedimentum consanguinitatis ad septimum gradum. In linea recta cum de jure Canonico nihil certi statuatur, accommodant se multi Juri Civ. quod s. 1. *Inst. de nupt. & L. 53. ff. de ritu nuptiar.* impedimentum

consanguinitatis extendit in linea recta
infinitum.

*Q. 5. Intra quos gradus de JURE NATURÆ
 consanguinitas matrimonium dirimat? Resp. 1.
 primo gradu lineæ rectæ, scil. inter patrem & filiam dirimit jure naturæ. Ratio. quia talis copula parentum cum liberis secundum se & naturam rei est turpis, ut patet ex instinctu communi ferè gentium; ergo & matrimonium, quod talem copulam refertur, jure naturæ illicitum est, seu tale, cujus contrahendi potestas hominibus generi non fit concessa à DEO. Hoc tamen impedimentum dirimens est tantum de jure naturæ conditionato, scil. nisi det DEUS legem, in cujus pleno dominio sunt corpora, in quo enim dispensare potest DEUS in occasione necessitatis, ita & in tali matrimonio.*

Resp. 2. Consanguinitas in gradu secundo lineæ rectæ, consequenter & in ulterioribus non dirimat matrimonium jure naturæ. Ratio; quia parentes ultra primum gradum non sunt primum essentialiter descendendum, sed accidentiter applicantes tantum principium, generando filium, non patrem ejus, adeoque avo v.g. non debentur eadem reverentia, quæ patri, & consequenter turpitudine non est, quæ est in copula cum patribus.

Resp. 3. Consanguinitas in gradu primo lineæ transversæ facit solum illicitum de jure naturæ matrimonium inter tales consanguineos, non invalidum, ut probabilius sentit D. Thom. contra B.

arm. Ratio; quia non sufficienter probatur in-
 validitas talis matrimonii: it. quia Frater & Soror
 non habent rationem principii & principiat; adeo-
 que nec pudor & reverentia naturalis sufficiens
 est ad irritandum matrimonium. Colligitur inde
 à fortiori, quòd matrimonium *in secundo*, cæte-
 risque gradibus lineæ collateralis irritum non sit
 jure naturæ.

§. 2.

De affinitate.

Q. 1. *Quid sit affinitas?* Resp. Est propinquitatis
 quædam personarum, quæ ex copula car-
 nali, sive in, sive extra matrimonium habitâ,
 etiam cum invita & dormiente, oritur inter con-
 sanguineos viri & solam mulierem; item inter
 consanguineos mulieris & solum virum: vir au-
 tem & mulier copulam habentes non sunt pro-
 priè affines, sed fiunt una caro, & sunt radix af-
 finitatis, quæ affinitas & suos gradus habet, li-
 cèt non propriè tales, uti consanguinitas. Re-
 gula pro cognoscendis gradibus affinitatis est hæc:
*quoto gradu quis conjunctus est marito in genere
 consanguinitatis, eodem gradu junctus est in affini-
 tate; & contra.*

Q. 2. *Ad quos se extendat affinitas?* Resp. Affi-
 nitas consanguineorum viri extenditur ad solam
 mulierem, & non ad consanguineos mulieris, &
 contrà; nam hæc mediata, remota & secundi ge-
 neris affinitas est sublata. Hinc si Afra vidua nu-

bat filio Claræ itidem viduæ, potest Clara ducere
filiam Afræ ex priore marito susceptum, & si
si Afræ pariat filium, poterit Clara dicere: hic
filius filii mei & simul frater mariti mei.

Q. 3. *An affinitas aliqua reddat jure matrimonium irritum v. g. in primo gradu transversa cum uxore fratris sui?* Resp. Neg. licet contineat aliquam dedecentiam naturalem ob quam reddatur illicitum, & non nisi urgentissima de causâ debeat permitti, ea tamen conscientia tanta non est, ut contractum vel contrahendum jure naturæ sit irritum; cum nec ratio principiati, nec specialis reverentia, aut pudor inter tales personas detestabilius probatur ex *Deuter. 25*, ubi præcipitur ut frater ducat uxorem fratris sui defuncti facti Jacobi Patriarchæ, qui duxit duas sorores facti plurium Pontificum dispensantium in primo gradu affinitatis. Responsio etiam in hoc casu est, quod matrimonium non sit irritum in primo gradu naturæ in primo gradu affinitatis linea recta inter vitricum & privignam, inter notum & privignum, ob easdem rationes.

Q. 4. *Ad quem gradum affinitas jure Ecclesiastico dirimat matrimonium?* Resp. 1. Orta ex copula licita modò usque ad quartum gradum inclusivè *c. 8. h. t.* Sic Titius nec licite, nec legitime contrahit matrimonium cum Cajæ defuncti fratris suæ consanguineis intra quartum gradum.

Resp. 2. Orta ex copula illicita dirimitur matrimonium ad secundum tantum gradum.

sess. 24. c. 4. de reform. matr. sic impedimentum affinitatis ex copula illicitâ restringente; quæ tamen restrictio de consanguinitate ex generatione illicita orta intelligi non debet.

Q. 5. An affinitas ex copula illicita dirimat sponsalia, vel quid operetur? Resp. 1. Sponsalia de futuro contrahenda & contracta dirimit; ita qui contraxisset sponsalia de futuro successivè cum duabus sororibus, & secundam insuper carnaliter cognosceret, neutram habere posset; non primam, cum ex copula cum secunda nata fuerit vera affinitas dirimens sponsalia præcedentia. *cap. 8. de eo qui cognov.* neque etiam secundam ob impedimentum publicæ honestatis; quòd talis fiat inhabilis ad quamvis extraneam ducendam juxta *c. 1. de eo, qui cognov.* importat solum impedimentum impediens, quod vel ex usu recessit, vel in eo Episcopus dispensare potest.

Resp. 2. Affinitas ex copulâ incestuosâ seu illicitâ superveniens sponsalibus de præsentis sive matrimonio rato, non solvit illud, multò minùs matrimonium consummatum. *c. 6. de eo, qui cognov.* sed si quis habeat scienter & liberè copulam cum consanguinea uxoris suæ in primo & secundo gradu, privatur, etiam ipso facto, jure petendi debitum à sua uxore. *cap. 1. h. t.* ratione affinitatis cum uxore sua contractæ; non tamen privatur uxor innocens jure petendi debitum, nec peccans liberatur ab obligatione reddendi. *cap. 6. & 10. h. t.* cum conjugis incestus alteri innocenti obesse non debeat.

E 3   *Resp. 3.*

Resp. 3. Non semper incestuosus, seu copulans consanguineam uxoris suæ privatur petendi debitum. 1. Si ignoravit esse consanguineam, vel scivit quidem, nescivit tamen, primo & secundo gradu, quia cum tunc non commiserit incestum, nec pœnam incurere dicitur. 2. Juxta *Tambur. Bonac. Sporer. Pichler.* excusatur à privatione petendi debitum, qui quidem à se cognitam esse uxoris suæ consanguineam, ignoravit tamen, hanc privationem jure annexam huic debito; quia quatenus impedimentum affinitatis respectu uxoris propriæ privativum juris quæsitum, & consequenter pœna ab ignorante non incurritur. 3. Si per se etiam conjux fuit cognita, vel per metum uxoris à consanguineo mariti; quia Lex Ecclesiastica per quam hæc pœna inducta, non videtur ad peccanti imposita.

TITULUS XV.

De Frigidis, & Maleficiatis, & impotentia coeundi.

Q. 1. *Impotentia quid sit & quatuorplex?* Impotentia propriè talis, quæ sit impedimentum dirimens, est inhabilitas ad copulam carnalem perfectam: est vel *naturalis*, dum provenit ex defectu ipsius naturæ, & quasi congenita est homini; vel *accidentalis*, dum provenit à causa aliquâ extrinsecâ & accidentariâ, v. g. morbo.